

Handleguide for:

Håndtering af digitale krænkelser i Ishøj Kommune

Ishøj Kommune

INDHOLD

Introduktion.....	3
Baggrund	3
Formål og målsætninger	3
Ansvar og opfølgning på handleguiden.....	4
Om digitale krænkelser.....	5
Overordnede rammer for handleguiden	6
Fordeling af ansvarsområder	6
Det lokale SSP-samarbejde.....	7
Viden om handleguidens indhold.....	7
Gør det let at finde og få hjælp.....	7
Sikre viden hos relevante parter	7
Actioncard -procedure for sager vedrørende digitale krænkelser.....	8-9
Råd og vejledning	10

INTRODUKTION

Danmark er et af de mest digitaliserede lande i Europa, og mange danske børn tilbringer allerede fra en tidlig alder mange timer på internettet, enten på computer, tablet eller mobiltelefon. Samtidig ses der en generel stigning blandt børn og unge, der oplever sig udsat for digitale krænkelser¹. Det er væsentligt at kommunerne kan forebygge og håndtere sager med digitale krænkelser, da korrekt håndtering af digitale krænkelser kan spille en afgørende rolle for det enkelte barns fortsatte trivsel.

I Ishøj Kommune arbejdes der målrettet med børn og unges digitale dannelse gennem hele deres folkeskoletid. Gennem kontinuerlig undervisning i relevante emner, lærer børnene at forholde sig kritisk til indhold på internettet, at sikre deres personlige oplysninger, viden om hvor de kan henvende sig i tilfælde af digitale krænkelser og meget mere.

BAGGRUND

Denne handleguide er udarbejdet af Tryghed og Kriminalitetsforebyggelse i Ishøj Kommune på baggrund af materiale fra Det Kriminalpræventive Råd, Red Barnet, Medierådet for børn og unge, Center for Digital Pædagogik og SSP-samrådets fagudvalg for digital dannelse.

Baggrunden for udarbejdelsen af handleguiden tager afsæt i en generel stigning i digitale krænkelser blandt børn og unge i Danmark. Handleguiden skal ses som en vejledning til fagprofessionelle til at håndtere digitale krænkelser blandt børn og unge.

---

¹ Børn og unges erfaringer med digitale krænkelser og ubehagelige oplevelser online. Red Barnet 2024

FORMÅL OG MÅLSÆTNINGER

Hensigten med handleguiden er at give ansatte i Ishøj kommune viden om, hvem de skal henvende sig til og hvordan de skal handle, hvis de får kendskab til børn, der er involveret i digitale krænkelser.

Handleguiden skal medvirke til at:

- Digitale krænkelser håndteres systematisk og bedst muligt for de involverede parter
- Alle skoler har redskaber til at håndtere de sager, der måtte opstå blandt skolens elever
- Fagpersoner er klædt på til at håndtere digitale krænkelser blandt børn
- Sikre intern videndeling i Ishøj Kommune

Følgende indsatsområder skal medvirke til at handleguiden implementeres og får effekt:

- Ishøj Kommunes handleguide og actioncard distribueres til skoler og andre relevante medarbejdere
- Fast orientering af medarbejdere årligt, samt efter aktuelt behov
- Løbende opkvalificering af nøglemedarbejdere i arbejdet med digital dannelse og håndteringen af digitale krænkelser
- Actioncard publiceres på kommunens hjemmeside

ANSVAR OG OPFØLGNING PÅ HANDLEGUIDEN

Ansvar for løbende opfølgning og opdatering af handleguiden er placeret hos Tryghed og Kriminalitetsforebyggelse i Center for Børn og Forebyggelse.

OM DIGITALE KRÆNKELSER

Digitale krænkelser er her defineret som "ubehagelige oplevelser på internettet". Det kan være alt fra, at nogen taler grimt om andre til deling af private eller intime billeder og videoer uden samtykke. Med den definition dækker digitale krænkelser altså ikke kun over det kriminelle, men også over ubehagelige oplevelser på internettet af mere eller mindre alvorlig karakter. Nedenfor kan du læse om nogle af de former for digitale krænkelser, som børn og unge oftest oplever sig udsat for²:

- **At blive kontaktet af nogen, jeg ikke vil tale eller skrive med.**

Hvert fjerde barn har prøvet at blive kontaktet af en fremmed voksen på nettet inden for det seneste år. Dette indebærer en risiko for grooming. Grooming betyder, at en voksen (kendt eller fremmed) prøver at blive venner med et barn eller en ung for senere at overskride deres grænser, ofte ved at få dem til at gøre noget seksuelt.

- **At se voldsomme billeder eller videoer, som jeg ikke havde lyst til at se.**

En tredjedel af børn og unge har oplevet at se voldsomme billeder eller videoer, som de ikke havde lyst til at se, inden for det seneste år. Det er svært at nå at skærme sig selv fra den voldsomme situation, der pludselig udspiller sig for øjnene af én. Det kan i værste fald give traumelignende reaktioner, hvor barnet eller den unge får ondt i maven, bliver bange eller har svært ved at falde til ro og sove om natten.

- **At andre skriver/taler grimt til mig på nettet (hadefuldt eller sårende)³.**

Hvert tredje barn har oplevet, at andre har talt eller skrevet grimt til dem på nettet indenfor det seneste år. Langt de fleste børn og unge opfatter det at blive talt grimt til på nettet som "normalt". Det kan give dem en oplevelse af, at de ikke kan eller bør bede om hjælp, når det sker.

- **Billeddeling uden samtykke**

Ni procent af børn og unge i alderen 9-17 år oplever at få delt private eller intime billeder uden samtykke. Det er ekstremt tabubelagt for børn og unge at tale om digitale krænkelser, der har med intimitet og seksualitet at gøre. Derfor undlader mange at fortælle det til nogen eller søge hjælp, selvom de oplever, at det påvirker dem negativt.

---

² Børn og unges erfaringer med digitale krænkelser og ubehagelige oplevelser online. Red Barnet 2024

³ Det kan uden tvivl også opleves krænkende, at der bliver grimt talt om en på internettet. Det er dog ikke det Red Barnet spørger ind til ved dette spørgsmål.

OVERORDNEDE RAMMER FOR HANDLEGUIDEN

Fordeling af ansvarsområder

Det anbefales, at der på den enkelte skole/institution tages en drøftelse af hvem der har ansvaret for hvilke opgaver i forbindelse med en eventuel digital krænkelse. Nedenstående skal ses som inspiration til en mulig ansvarsfordeling.

Ledelsen:

- Vurderer om skolens ordensregler er overtrådt, og i så fald hvilke konsekvenser dette eventuelt kan medføre
- Kontakter forældrene til de implicerede
- Inddrager Konsulent for proaktiv kriminalitetsforebyggelse, hvis det er relevant
- Vurderer om der er andre, der skal inddrages/informerer (afhængig af den givne situation og eleven) og hvordan det skal foregå
- Vurderer om der er foregået noget kriminelt og bidrager med støtte ved en eventuel politianmeldelse

Nøglepersoner, fx SSP-lærer/SSP-pædagog:

- Tager ansvar for eleven, der har været udsat for eller har udført krænkelsen
- Har fokus på om eleven har brug for psykologhjælp eller lignende
- Undersøger om eleven har en god ven/veninde han/hun kan tale med
- Vurderer sammen med ledelsen om der skal konfliktmægles mellem de forskellige parter, hvis krænkelsen fx er foregået internt på en skole/institution

Klasseteam:

- Bidrager til håndtering af, hvordan forløbet skal behandles i den krænkedes klasse
- Taler, efter drøftelse/afklaring med ledelsen og evt. SSP-lærer, med klassen om, hvad der er sket, og hvordan lignende situationer kan undgås fremover.

DET LOKALE SSP-SAMARBEJDE

Det lokale SSP-samarbejde på de enkelte skoler kan med fordel bruges til at præsentere, drøfte og vedligeholde viden om handleguiden for digitale krænkelser.

Egentlige sager med mistanke om digital krænkelse kan behandles med udgangspunkt i actioncardet af de relevante fagpersoner. Det lokale SSP-samarbejde kan samle op på indsatser og bruge denne opsamling til løbende kvalificering af den generelle og specifikke indsats ved digitale krænkelser.

VIDEN OM HANDLEGUIDENS INDHOLD

Gør det let at finde og få hjælp

Hver skole får tilsendt handleguiden. Derudover er det muligt at aftale med konsulent for proaktiv kriminalitetsforebyggelse, at der undervises i hvordan man bruger handleguiden og actioncardet.

Det bør sikres at både elever, forældre og personale ved, hvilken form for støtte børnene kan få fra såvel skolen, som fra andre organisationer og myndigheder. Målet er desuden, at fagprofessionelle kan få støtte til håndtering af digitale krænkelser.

SIKRE VIDEN HOS RELEVANTE PARTER

Elever

Integrer relevant viden i undervisningen og i eventuelle forebyggelsesindsatser fra skolens SSP-lærer og konsulent for proaktiv kriminalitetsforebyggelse. Oplysninger om handleguiden kan tilføjes i undervisningen i "Dit liv på nettet". Informer eleverne om, hvem de kan gå til ved krænkelsesproblematikker. Informer ligeledes eleverne om, hvordan en anmeldelse vil blive behandlet og hvad der efterfølgende vil ske.

Forældre

Anvend konsulent for proaktiv kriminalitetsforebyggelse i forhold til sparring, oplæg og dialog med forældre.

Personale

Nøglepersoner, fx SSP-lærere og SSP-pædagoger klædes ekstra godt på i forhold til kendskab til handleguiden og actioncardet. Dette kan ske gennem case-baseret brug af actioncardet. Det er konsulent for proaktiv kriminalitetsforebyggelse, der forestår denne undervisning.

ACTION CARD

PROCEDURE FOR SAGER VEDRØRENDE DIGITALE KRÆNKELSER

VURDER KRÆNKELSEN

Afdæk: Få et overblik over krænkelsen og dens alvorlighed. Spørg ind til, hvad der er sket, hvem der er involveret, hvor det er sket osv.

Vurder: Ud fra afdækningen vurderes alvorligheden – kan krænkelsen håndteres internt fx gennem samtale med de involverede parter og forældre? Bør krænkelsen anmeldes til politiet? Skal der laves en underretning?

Inddrag: Vend sagen med ledelsen for videre forløb. Tag kontakt til Tryghed og Kriminalitetsforebyggelse for sparring. Forældremyndighedsindehavere bør inddrages hurtigst muligt, fx af ledelsen.

DOKUMENTER KRÆNKELSEN

Gem: Den krænkede og/eller forældrene bør hjælpes til at tage og gemme screenshots, videooptagelse, beskeder og lignende fra krænker, venner og bekendte, som skriver om krænkelsen. Mind om at brugernavne, tidsangivelser m.v. er vigtigt at få med.

Gem aldrig materiale fra sagen på egen telefon eller lignende. Får man tilsendt materiale fra elever, bedes de sikre beviserne og materialet slettes fra egen enhed. Ved tvivilstilfælde kontaktes politiet for råd og vejledning.

Noter: For overblikkets skyld anbefales det at udarbejde et kort notat, der beskriver **forløb:** Herunder hvem, hvad og hvor, samt tidsangivelser.

STOP KRÆNKELSEN

Samarbejde: Vurderes det, at sagen kan håndteres internt, opstartes samarbejde med relevante aktører. Ud over forældre og involverede elever, kan SSP-lærer, SSP-konsulent og lokalbetjente inddrages i samarbejdet. Delt materiale slettes og det vurderes om der er behov for yderligere tiltag, fx udmelding til klasser, forebyggende indsatser som fx oplæg for en årgang eller lignende. Er der tale om en sag, hvor der sker politianmeldelse, tager politiet over på indsatser.

Ukendt krænker: Når dokumentation er sikret, vejledes den krænkede og/eller forældre i forhold til at forsøge at få slettet krænkende materiale. Læs mere på Redbarnet.dk/sletdet.dk

---

ANMELD KRÆNKELSEN

Politianmeldelse: Den professionelle kan støtte og anbefale en politianmeldelse, men det er som udgangspunkt altid forældrene og/eller den krænkede, der står for anmeldelsen. Anmeldelser kan ske ved at møde op på politistationen, ved at ringe 114 eller på hjemmesiden politi.dk/anmeld under fanen seksualforbrydelser.

Forsikringsanmeldelse: Den krænkede og/eller forældrene vejledes i, at de bør undersøge, om de er dækket af egen forsikring, der kan dække udgifter til for eksempel psykolog.

BEHANDL KRÆNKELSEN

Hjælp de relevante: Den krænkede og eventuelt også krænkeren kan have brug for hjælp udover hvad skolen kan tilbyde. Kontakt Tryghed og Kriminalitetsforebyggelse for sparring og mulighed for en helhedsorienteret indsats med inddragelse af andre myndigheder.

Håndtering af omgivelserne: Der bør, i samarbejde med den krænkede og forældrene, være opmærksomhed på og en vurdering af, hvorvidt klassekammerater, skolen og/eller forældre orienteres om krænkelserne. Går den krænkede og krænker på samme skole, giver dette muligvis anledning til særlige tiltag. Ligeledes bør der være opmærksomhed på, hvordan en eventuel interesse fra pressen håndteres. Her inddrages Ishøj Kommunes kommunikationsafdeling altid.

AFSLUT PROCESSEN

Evaluerings: Inddrag de involverede parter og drøft hvad der fungerede, og hvad der ikke fungerede. Er der læringspunkter, der skal inddrages til fremtidige sager. Spørg evt. den krænkede og/eller forældrene om der var noget de ville have ønsket, var håndteret anderledes. Lav kort notat.

Opfølgning: Vær opmærksom på, om der fortsat florerer rygter, om der er udfordringer i klassefællesskabet, om den krænkede og evt. krænkeren har fået den hjælp, de har brug for, for at komme videre.

RÅD OG VEJLEDNING:

Er du fortsat i tvivl, så kontakt Tryghed og Kriminalitetsforebyggelse, der kan bidrage med råd og vejledning:

Tryghed og kriminalitetsforebyggelse

Telefon: 43 57 75 55

mail: TK@ishoj.dk

Konsulent for proaktiv kriminalitetsforebyggelse

Brian Bergmann

mobil 24 98 36 54

mail: bberg@ishoj.dk

ISHOJ.DK

